

בבית המשפט העליון

דנג"ץ 316/12

לפני: כבוד המשנה לנשיא (בדימ') א' ריבלין

המבקש: "יש דין" - ארגון מתנדבים לזכויות אדם

נגד

המשיבים:

1. מפקד כוחות צהל בגדה המערבית
2. ראש המנהל האזרחי ביהודה ושומרון
3. מחצבת הנסך "נחל רבה"
4. מחצבת ברקן - חברת בני השרון
5. מחצבת כוכב השחר - כוכב השחר תפעול
6. מחצבת נטוף - שפיר הנדסה
7. מחצבת מיתרים בע"מ
8. מחצבות כפר גלעדי
9. בית חגי-אגודה שיתופית חקלאית להתיישבות קהילתית בע"מ
10. מדן קבלנות כללית עפר, כבישים ומחצבות (1964) בע"מ
11. אליקים בן ארי בע"מ
12. סלעית אדומים מחצבה ומפעל בע"מ

בקשה לקיום דיון נוסף בפסק-דין של בית-המשפט העליון מיום 26.12.11 בבג"ץ 2164/09 שניתן על-ידי כבוד הנשיאה (בדימ') ד' ביניש והשופטות מ' נאור וא' חיות

בשם המבקש: עו"ד מ' ספרד; עו"ד ש' זכריה; עו"ד א' לב

בשם המשיבים 1-2: עו"ד ה' גורני

בשם המשיבה 3: עו"ד י' הלוי

בשם המשיבה 4: עו"ד ש' גב; עו"ד ש' בנדק

בשם המשיבות 5, 8 ו-11: עו"ד ד' טישמן; עו"ד א' מדוויר

בשם המשיבה 6: עו"ד א' ברדוגו; עו"ד א' זהר;
עו"ד צ' בר-נתן; עו"ד י' פרוכטמן

בשם המשיבה 7: עו"ד ל' סגל; עו"ד ש' סיני

בשם המשיבות 9-10: עו"ד י' שלו; עו"ד ל' נגה;
עו"ד ב' חייקין; עו"ד א' גופר

החלטה

1. זוהי בקשה לקיום דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון בבג"ץ 2164/09 'יש דין' נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (טרם פורסם, 26.12.2011). בפסק הדין נדונה עתירת המבקשת להורות על הפסקת פעילותן של עשר מחצבות ישראליות, הפועלות מכוח היתר מידי המדינה בשטח C שבאזור יהודה ושומרון (להלן: האזור). המבקשת טענה בפני בית המשפט הגבוה לצדק כי אופיין המכלה של פעולות החציבה והכרייה באזור, והעובדה כי תוצרי החציבה משונעים ברובם המוחלט לישראל, אינם מתיישבים עם דיני התפיסה הלוחמתית במשפט הבינלאומי, ובראשם תקנות 43 ו-55 לתקנות האמנה בדבר דיניה ומנהגיה של המלחמה ביבשה, הנספחת להסכם האג הרביעי משנת 1907 (להלן: תקנות האג).

2. בית המשפט העליון, בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, מפי הנשיאה ד' בייניש ובהסכמת המשנה לנשיא מ' נאור והשופטת א' חיות דחה את עתירת המבקשת, על הסף, ממספר טעמים. הטעם העיקרי שבו נקב בית המשפט הוא כי במסגרת הסכם ביניים שנחתם בין ישראל ובין הרשות הפלסטינית הסכימו הצדדים להותיר את המצב בעניין המחצבות בשטח C על כנו, כך שיוכרע בעתיד במסגרת הסכם הקבע. כתוצאה מכך, כך נפסק, מדובר בסוגיה בעלת היבט מדיני מובהק, ואין בית המשפט מהווה מסגרת ראויה להכרעה בה, לא כל שכן שעה שהעותרת אינה מייצגת עותרים קונקרטיים הטוענים כי פעילות המחצבות הישראליות פוגעת בהם. למעלה מן הצורך, ובהתחשב בחשיבות השאלה המשפטית שהעלתה המבקשת, המשיך בית המשפט וקבע כי גם לגופם של דברים אין לקבל את העתירה.

3. מכאן הבקשה לדיון נוסף. לטענת המבקשת, פסק דינו של בית המשפט העליון יוצר מהפכה בדיני התפיסה הלוחמתית בנוגע להיקף סמכותה של מדינה כובשת להעניק זכיונות כריה באוצרות טבע בשטח הכבוש, ובנוגע לשיקולים שרשאית המדינה הכובשת להביא בחשבון שעה שהיא פועלת בשטח זה. טענות המבקשת מופנות בעיקרן כלפי הפרשנות שנתן, לשיטתה, בית המשפט לתקנות 43 ו-55 לתקנות האג. לפרשנות זו, כך נטען, אין עיגון בפסיקת בתי משפט בינלאומיים או זרים, ואף לא בכתובת מלומדים. על רקע זה סבורה המבקשת כי קמה הצדקה לקיים דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון. אשר לעובדה כי פעילות המחצבות הוסדרה בהסכם הביניים בין ישראל לרשות הפלסטינית, נטען כי אין בעובדה זו כדי לחסום את ההתדיינות

המשפטית בסוגיה שעה שפעילות המחצבות עומדת לשיטת העותרת בסתירה לתקנה 43 לתקנות האג, אותה מקובל לראות כבעלת אופי מעין-חוקתי.

המשיבות מנגד סומכות ידיהן על פסק הדין וסבורות כי אין כל מקום לדיון נוסף בו. המשיבות מציינות כי בפסק הדין לא נקבעה כל הלכה חדשה וכי התוצאה שאליה הגיע בית המשפט אינה אלה פרי יישומן של הלכות שרירות וקיימות. ממילא, כך נטען, עתירת המבקשת נדחתה על הסף ממספר טעמים, ומכאן שכל דיון נוסף בטענות המבקשת באשר לפרשנות תקנות האג לא יביא לשינוי בתוצאה במקרה הקונקרטי. בנסיבות אלה, כך מסכמות המשיבות, ענייננו בדיון תיאורטי ללא נפקות מעשית, ואין לו מקום בגדרי הליך הדיון הנוסף.

4. דין הבקשה להידחות. כלל ראשון לקיומו של הליך הדיון הנוסף הוא כי בפסק הדין נקבעה הלכה חדשה, או כזו העומדת בסתירה להלכה קודמת. טענות המבקשת, רובן ככולן, מופנות כלפי הבחינה המשפטית שערך בית המשפט בעניין תקנות האג והמסקנות שאליהן הגיע. אולם כפי שציין בית המשפט בפסק הדין, דברים אלה נאמרו למעלה מן הצורך. עתירת המבקשת נדחתה בראש ובראשונה בשל מספר טעמי סף שאליהם נדרש בית המשפט בנסיבות הקונקרטיות של העתירה, ואשר בישומם לא היה כל חדש. כידוע, כלל הוא כי על מנת שדבריו של בית משפט זה יעלו כדי הלכה, חייבת אותה הלכה להיקבע במודע ובכוונת-מכוון (ראו דברי המשנה לנשיא מ' חשין בדנ"א 4804/02 רביזדה נ' גודלמן (לא פורסם, 19.8.2002)). ברי כי לא כך הוא בדברים שאמר בית המשפט למעלה מן הצורך, בשאלות שלא נדרשה בהן הכרעה (ראו דברי המשנה לנשיא א' מצא בדנ"א 3082/00 אפרתי נ' בקר (לא פורסם, 3.7.2000)). על כן אין הבקשה עומדת בתנאים הנדרשים לקיום דיון נוסף.

5. בענייננו קבע בית המשפט כי די היה בעובדה כי הסדרת פעילותן של המחצבות בשטח C עוגנה במפורש בהסכם ביניים בין ישראל לרשות הפלסטינית, והותרה למשא ומתן עתידי בין הצדדים במסגרת הסכם הקבע, כדי להורות על דחיית העתירה לבית המשפט הגבוה לצדק. בית המשפט הדגיש כי כפי שנקבע לא אחת, אין בית משפט זה נוהג להתערב בעניינים מדיניים מובהקים בהיעדר נסיבות חריגות (בג"ץ 4481/91 ברגיל נ' ממשלת ישראל, פד"י מז, 210 (1993); בג"ץ 4354/92 תנועת נאמני הר הבית נ' יצחק רבין, פד"י מז(1) 37 (1993); בג"ץ 4400/92 המועצה המקומית קרית-ארבע חברון נ' ראש הממשלה, פד"י מח(5) 597, 610 (1994); בג"ץ 3687/00 אשכנזי נ' ראש הממשלה (לא פורסם, 25.5.2000); בג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון נ' ראש הממשלה, פד"י נז(6) 817 (2003); בג"ץ 7523/11 אלמגור ארגון נפגעי טרור נ'

ראש הממשלה (טרם פורסם, 17.10.2011)). במקרה שלפנינו לא מצא בית המשפט העליון טעם המצדיק את התערבותו בסוגיה מדינית, אשר נופלת במובהק בגדר סמכותן של הרשות המבצעת ושל הרשות המחוקקת, ושהסדרתה ממילא נעשתה בהסכמה מול הרשות הפלסטינית בהיותה הישות המייצגת את רצון התושבים הפלסטינים באזור.

טרם סיום יוער, כי לא נעלמה מעיני חוות דעתם של המומחים בתחום המשפט הבינלאומי אשר הוגשה בתמיכה לטענות המבקשת. חוות הדעת המלומדת מעלה שאלות חשובות ומנתחת אותן ברוב כשרון וידע. אלא, שכאמור לעיל, בנסיבות הקונקרטיות של המקרה, ומשלא נקבעה בפסק הדין הלכה המצדיקה דיון נוסף, ממילא אין לנו צורך לדון בהן בשלב זה.

אשר על כן הבקשה נדחית. אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ו' באב התשע"ב (25.7.2012).

המשנה-לנשיא (בדימ')